

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

سال اول - شماره ۲۲۷
صفحه ۷۷۰

مدیرسید محمد شمی نماینده مجلس شورای ملی

۴ شنبه ۳۰ آبان ماه ۱۳۲۴

دوره چهاردهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۴۳۹

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱- مذاکرات یکصد و شصت و دومین جلسه مجلس شورای ملی صفحه ۸-۱
- ۱۱- آگهی های رسمی و ثبتی ۹

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۶۲

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۲۹ آبان ماه ۱۳۲۴

فهرست مطالب:

۱- تصویب صورت مجلس
۲- بیانات آقایان آصف، صدر قاضی، فرمانفرمایان و نخست وزیر راجع بشایعات مربوط بکردستان و آذربایجان

۳- تقدیم یک فقره لایحه راجع باصلاح قانون مالیات بر درآمد از طرف آقای وزیر دارائی و طرح فوریت آن
۴- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکصد و شصت و دومین جلسه (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۷ آبان ماه را آقای ماشینی (منشی) شرح زیر قرائت نمودند

مجلس یکصد و شصت و دومین جلسه از ظهر بر ریاست آقای ملک مدنی نایب رئیس تشکیل و صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد.

اسامی غائبین

غائبین با اجازه - آقایان: فرمند، اعتمادی، غائبین بی اجازه - آقایان: مظفرزاده، خاکباز، نبوی، مؤیدی قوامی، نقابت، کفائی، آصف، امیر ابراهیمی، دکتر معان، فداکار، ساسان، سیف پور، دکتر مصدق، تهرانچی، بهادری، رفیعی، مجید، ایرج اسکندری، مهندس پناه، دکتر آقایان: جمال امامی، دیرآمدگان: بی اجازه آقایان: جلیلی، بیات، حسن اکبر، عباس مسعودی، شریعت زاده، دکتر کیان، مراد آریه، پوررضا، بدو آقای دکتر شفق بهمناسبت شایعات مربوطه بآذربایجان شرح مبسوطی دایر بر مراتب مبنی برستی

و ایران دوستی اهالی آن سامان از قرون متعاقب به اینطرف و خدمات آذربایجانها و علاقه مندی آنها نسبت بکشور خود بیان نموده با اشاره لزوم اتفاق وحدت کامل افراد ملت در مواقع بحران و گرفتاری اظهار داشتند با وجود روابط حسنه و دوستی ایرانیان نسبت بمتفقین خود بالخاصه دول همجوار و اقدامات آزادیخواهانه سران بزرگ دولت شوروی و اظهارات ایشان دایر بعدم تجاوز بحقوق سایر ملل و حفظ استقلال و تمامیت ارضی آنها اتساک بعضی افراد ماجراجو بقواء شوروی در وقایع آذر بایجان باور کردن نیست و عقیده داشتند از طرف مجلس شورای ملی و دولت توجه کامل و سریعی مبذول گردد و در صورت لزوم جلسه خصوصی تشکیل و فضای روشن شود آقای کهان هدایت وزیر مشاور اظهار نمودند نسبت بوقایمی که این چند روزه در آذربایجان روی

داده دولت بوظائف خود اقدام نموده و بمقاماتی که مقتضی میدانسته مذاکرات لازم داده است و امیدوار است بزودی نتیجه مطلوبه حاصل شود جمعی از نمایندگان ورود در دستور را تقاضا و آقای سید ضیاءالدین طباطبائی مخالف و معتقد بودند دولت بایستی مسووعات را تصدیق یا تکذیب نماید

آقای وزیر جنک اظهار داشتند این دوسه روزه در برخی نقاط آذربایجان وقایعی رخ داده و وعده ای ژاندارم خلع سلاح و چند نفری تلف شده و با اعزام فوری قوا بطرف آذربایجان و با وابسته نظامی شوروی نیز در اینخصوص مذاکره بعمل آمده و وعده داده اند معاضدت و اقدام لازم بنمایند و امید است اشکالات بزودی مرتفع شود.

آقای وزیر داد گستری لایحه ای راجع بصلاحت داد گاهای موقت نظامی بمجلس تقدیم داشتند که بکمیسیون داد گستری ارجاع شد و نسبت بورود در دستور رای گرفته شده تصویب گردید.

بقیه پیشنهادات راجع بلایحه وزارت جنک در خصوص افزایش دولشکر و ترمیم حقوق افسران قرائت آقای دکتر کشاورز پیشنهاد نموده بودند از مجل بنسب ماده اول که برای بهبود معاش افسران پرداخت میشود بامراه برداخته نشود و پس از توضیح آقایان دکتر زنکنه و وزیر دارائی مسترد نمودند.

آقای کام بخش پیشنهاد نمودند برای تقلیل مخارج وزارت جنک و ژاندارمری سال دوم خدمت وظیفه افراد غیر فن در ژاندارمری بگذرد پس از ایراد جواب از طرف آقای وزیر جنک رای گرفته شده تصویب نکردند.

آقای فرخ پیشنهاد نمودند اعتبار تشکیل دولشکر را از صرفه جوئی های سایر لشکر ها تأمین شود و پس از توضیح آقای وزیر جنک مسترد نمودند

آقای دولت آبادی بهر مایه دایر قبول مجدد اسرار دانشکده بده که بعد از شهر یوز از خدمت ارتش استعفا داده اند پیش نهاد نمودند که پس از قدری مذاکره باین صورت مورد موافقت آقایان وزیر جنگ و قاضی معبر کمیسیون واقع شد و وزارت جنگ مجاز است اسرار جزء کادر ثابت را که تا این تاریخ مستعفی شده اند و مایل بدخول در خدمت ارتش باشند و محکومیت و سابقه سوئی نداشته باشند با همان درجه استخدام نماید.

آقای دکتر معظمی پیش نهاد نمودند قسمت الف و ج ماده واحده بطریق ذیل اصلاح شود:

الف وزارت جنگ اجازه داده میشود که ۱۲۱۳۲ نفر به ازمان فعلی ارتش اضافه نماید و بودجه چهار ماهه آخر سال ۱۳۲۴ آن که در حدود پنجاه و دو میلیون ریال خواهد بود از طرف وزارت دارایی پرداخت خواهد شد.

ب- برای بهبود اوضاع معاش اسرار سالیانه مبلغ ۳۵۰۰۰۰۰۰ ریال از طرف وزارت دارایی اعتبار بوزارت جنگ داده میشود که بطریق ذیل استفاده نماید:

۱- حق اولاد برای هر طرف صغیری بدون رعایت درجه سالیانه یکصد ریال.

۲- اضافه حقوق سنوات خدمت نسبت بانسانی که بتفریح نائل نمیشوند در سال دوم ترفیح یک چهارم تفاوت حقوق ثابت درجه بالاتر نسبت بدرجه فعلی و در سالهای بعد هر سال یک چهارم این تفاوت بعنوان اضافه حقوق داده خواهد شد.

۳- تفاوت ارزش زندگی در نقاط مختلف کشور حد اکثر ۲۰٪ حقوق ثابت درجه هر افسردر هر ماه.

۴- لباس بهر افسری سالیانه دودست لباس خدمت داده میشود.

این پیشنهاد نیز مورد موافقت آقایان وزیر جنگ و معبر واقع شد. آقای ذکاکی پیشنهاد نمودند از دولتشکر که موافق بند الف ماده ۱ اضافه میشود یک یادگان ثابت در داخل تشکیل شود پس از توضیح آقای وزیر جنگ مسترد نمودند.

آقای مهندس فریور پیشنهادی دایر بجذب قسمت ام از بندج لایحه نموده و چون مورد موافقت آقایان معبر و وزیر جنگ بود قرار شد بندج از لایحه حذف و طبق پیشنهاد آقای دکتر معظمی اخذ رای شود.

آقای تیمور تاش پیشنهاد نموده بودند از لحاظ صرفه جوئی کلی در بودجه ملکیتی کادر ستاد ارتش و وزارت جنگ بفرار خور تشکیلات مضبوطه ارتش تقلیل یابد پس از توضیح مسترد نمودند.

آقای لشکری پیشنهاد نمودند کلیه افراد و اسرانی که در ارتش در زمان تصدی روسها و در مجلس جنوب سابقه خدمت دارند فوراً از خدمت در قوای دولت ایران اعم از ارتش و ژاندارمری برکنار شوند پس از آنکه از مختصر مذاکره رای گرفته شده تصویب نگردید.

آقای لشکری پیشنهاد دیگری کرده بودند که چون پیشنهاد خرج بود نسبت ببدان اخذ رای نشد.

آقای نغمة الاسلامی پیشنهاد نمودند در آذربایجان الف ماده اول اضافه شود: وزارت جنگ مکلف است در حدود یک لشکر باتمام لوازم بطرف آذربایجان اعزام نماید و پس از توضیح مسترد نمودند.

چون در ماده واحده پیشنهاد تجزیه شده بود دکتر معظمی و بعد نسبت به تبصره پیشنهادی آقای دولت آبادی با اصلاحاتی که بعمل آمده بود جداگانه باقیام و تقویت رای گرفته تصویب پس از آن نسبت بمجموع لایحه باورقه اخذ رای شده از ۸۷ نفر نمایندگان حاضر با اکثریت ۸۰ رای تصویب شد.

جلسه آینده روز سه شنبه بیست و نهم آبان ماه تعیین و مجلس یک ساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد.

چون در ماده واحده پیشنهاد تجزیه شده بود دکتر معظمی و بعد نسبت به تبصره پیشنهادی آقای دولت آبادی با اصلاحاتی که بعمل آمده بود جداگانه باقیام و تقویت رای گرفته تصویب پس از آن نسبت بمجموع لایحه باورقه اخذ رای شده از ۸۷ نفر نمایندگان حاضر با اکثریت ۸۰ رای تصویب شد.

جلسه آینده روز سه شنبه بیست و نهم آبان ماه تعیین و مجلس یک ساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد.

چون در ماده واحده پیشنهاد تجزیه شده بود دکتر معظمی و بعد نسبت به تبصره پیشنهادی آقای دولت آبادی با اصلاحاتی که بعمل آمده بود جداگانه باقیام و تقویت رای گرفته تصویب پس از آن نسبت بمجموع لایحه باورقه اخذ رای شده از ۸۷ نفر نمایندگان حاضر با اکثریت ۸۰ رای تصویب شد.

جلسه آینده روز سه شنبه بیست و نهم آبان ماه تعیین و مجلس یک ساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد.

فرمانفرمائیان - اعتراض نظامنامه است باید عرض کنم مقدم است.

نایب رئیس - اعتراض نظامنامه ای باید فی المجلس بعمل بیاید باخطار ماده ۹۰ در همان باره باید بفرمائید.

فرمانفرمائیان - آقا طرفداری میفرمائید بنده غایب بوده ام.

نایب رئیس - نیبایستی غائب باشید حاضر باشید.

فرمانفرمائیان - آقا شما طرفداری میکنید مکرر سابقه دارد.

نایب رئیس - سابقه غلط است.

فرمانفرمائیان - شما تعیض قائل میشوید بشما گفته ام و نوشته ام سابقه هم دارد مجلس یکبارم و صد هرا شده.

دکتر کشاورز - آقای رئیس فرمائید سابقه غلط است.

نایب رئیس - عرض نکردم سابقه غلط است باعتقاد بنده اینطور است.

فرمانفرمائیان - اعتقاد شما حکومت نمیکند در مجلس.

نایب رئیس - اعتراض باید فی المجلس بعمل بیاید.

دکتر رادمنش - غایب بودند آقا

نایب رئیس - خوب باید حاضر باشند بفرمائید آقای آصف.

آصف - در جلسه ۳ شنبه گذشته بنده بستری بودم و بحسب تصویب اطباء مجبور بودم چندی استراحت کنم بدین جهت در جلسه پنجشنبه نتوانستم حضور پیدا کنم عصر همان روز در ضمن مطالعه مذاکرات مجلس مشاهده نمودم که چند نفر از همکاران محترم راجع باخبار آژانس های خارجی در موضوع کردستان بیاناتی فرموده اند. از زوری حقیقت عرض میکنم خواندن و یاشنیدن این مطالب اندوه والی در من تولید کرد که دردهای عارضه را فراموش کردم دو نفر از دوستان بر من وارد شدند و از سیامیم در یافتند که انقلابی در من تولید شده است من هم مطلب را با آنها گفته و روزنامه را در دستر شان گذاشتم و حقیقت شب ناگواری را بروز آوردم باوصف اینکه از مقام ریاست عدم حضور در چند جلسه را برای معالجه استعجازه کرده بودم در مقابل این شایعات کسالت خود را ناچیز شمرده صلاح در این دیدم که بمجلس بیام و در این خصوص شرحی بعرض برسانم. بمقیده بنده موضوع قابل اهمیت است و شایسته میباشد که توجه آقایان محترم را بیانات خود معطوف دارم و تاریخچه را هم ذکر نمایم، شایهت تام این شایعات راجع بکردستان که در دنباله این جنگ بلند شده باشایعات مشابه آن در خانه جنگ بین الملل اول مرا دچار تعجب و حیرت میکنند زیرا در آن موقع هم همین اخبار حالیه را داشتیم و چند نفر از همکاران هم در آنوقت در مجلس بودند یکی خود آقای رئیس است درست بخاطر دارم در کابینه مرحوم مستوفی الممالک رحمه الله علیه (من بخود واجب میدانم هر وقت نام آن مرد مبین پرست شریف بر زبان جاری شود جمله رحمة الله علیه را بگویم) (صحیح است) در بین مرحومین نصرت العوالم و سلیمان میرزا مبارزه های پارامانی بود (دکتر رادمنش - رحمه الله علیه) بلکه رحمه الله علیه، شاهزاده سلیمان میرزا جزو اکثریتی

نایب رئیس - آقایان آصف و نایب رئیس - نسبت بهر خصی شما اصلاح میشود آقای دستانی

دهستانی - عرض کنم راجع به آقای امیر ابراهیمی خواستم عرض کنم ایشان مکرر کسب اجازه کرده اند غیبت ایشان بایستی با اجازه باشد.

هاشمی - باید درخواست کنند.

نایب رئیس - رسیدگی خواهد شد آقای طوسی.

طوسی - بنده عرض تمام شد با توضیحی که آقا فرمودند.

نایب رئیس - آقایان آصف و نایب رئیس - نسبت بهر خصی شما اصلاح میشود آقای دستانی

دهستانی - عرض کنم راجع به آقای امیر ابراهیمی خواستم عرض کنم ایشان مکرر کسب اجازه کرده اند غیبت ایشان بایستی با اجازه باشد.

هاشمی - باید درخواست کنند.

نایب رئیس - رسیدگی خواهد شد آقای طوسی.

طوسی - بنده عرض تمام شد با توضیحی که آقا فرمودند.

نایب رئیس - آقایان آصف و نایب رئیس - نسبت بهر خصی شما اصلاح میشود آقای دستانی

دهستانی - عرض کنم راجع به آقای امیر ابراهیمی خواستم عرض کنم ایشان مکرر کسب اجازه کرده اند غیبت ایشان بایستی با اجازه باشد.

هاشمی - باید درخواست کنند.

نایب رئیس - رسیدگی خواهد شد آقای طوسی.

طوسی - بنده عرض تمام شد با توضیحی که آقا فرمودند.

نایب رئیس - آقایان آصف و نایب رئیس - نسبت بهر خصی شما اصلاح میشود آقای دستانی

دهستانی - عرض کنم راجع به آقای امیر ابراهیمی خواستم عرض کنم ایشان مکرر کسب اجازه کرده اند غیبت ایشان بایستی با اجازه باشد.

هاشمی - باید درخواست کنند.

نایب رئیس - رسیدگی خواهد شد آقای طوسی.

طوسی - بنده عرض تمام شد با توضیحی که آقا فرمودند.

نایب رئیس - آقایان آصف و نایب رئیس - نسبت بهر خصی شما اصلاح میشود آقای دستانی

دهستانی - عرض کنم راجع به آقای امیر ابراهیمی خواستم عرض کنم ایشان مکرر کسب اجازه کرده اند غیبت ایشان بایستی با اجازه باشد.

هاشمی - باید درخواست کنند.

نایب رئیس - رسیدگی خواهد شد آقای طوسی.

طوسی - بنده عرض تمام شد با توضیحی که آقا فرمودند.

نایب رئیس - آقایان آصف و نایب رئیس - نسبت بهر خصی شما اصلاح میشود آقای دستانی

دهستانی - عرض کنم راجع به آقای امیر ابراهیمی خواستم عرض کنم ایشان مکرر کسب اجازه کرده اند غیبت ایشان بایستی با اجازه باشد.

هاشمی - باید درخواست کنند.

نایب رئیس - رسیدگی خواهد شد آقای طوسی.

طوسی - بنده عرض تمام شد با توضیحی که آقا فرمودند.

بود که دولت را روی کار آورده بود نصرت الدوله که در اقلیت بود در ضمن انتقاد از سیاست دولت بکرو زمانه خارجی که حاوی نقشه تجزیه و استقلال کردستان بود در دست داشت آنرا عنوان و وسیله حمله بدولت وقت قرارداد البته بکذا کرداتی در بین این دو شاهزاده ردوبدل شد بنده از موقع استفاده کردم و از جناب آقای پیرنیا که ریاست مجلس را برعهده داشتند اجازه خواسته و عرض کردم دو سه و افلی خورده حساب خود را سرجل و بیلان اگر اد تفریح مینمایند احق و اولی این است که بنده اجازه فرمایند در این خصوص اظهار نظر و عقیده بنمایم هم موافقت کردند و در ضمن شرح مفصلی که بنده راجع بوضع سابقه اکراد و خدمات رجال برجسته کرد با بیان نمودم اسمی از خود مستوفی بر دم زیرا والدۀ ما جدۀ ایشان کرد بود و پس از آن با ذکر دلایلی زیاد آن شایعات را تکذیب نمودم خوشبختانه صورت مجلس آن روز البته در تند نویسی بایگانی است شاهد عرایض بنده است تاریخ ۲۵ سال فاصله دو جنگ نشان داد که جامعه کرد عملاً بیانات مرا تأیید نمودند و ثابت شد که اظهارات من انعکاس افکار و آمال قلبی فرد فرد کردهای ایرانی میباشد اکنون نیز در خانه جنگ اخیر موضوع تجدید مطلع شده و همان نغمه شنیده میشود.

آقایان محترم بخاطر دارند که در سال گذشته بناسبتی در کابینه آقای ساعد در این زمینه فی الجمله اظهاراتی نمودم حال نیز مجبور نکات بیشتری بر آن تذکرات بیفزایم:

از همان روزهایی که دسته دسته طوایف آریائی یعنی اجداد ما باین سرزمین آمدند کردها دسته های از آن طوایف بودند که خاک فعلی کردستان و نواحی اطراف آن را مسکن خود ساخته و رسوم و آداب ایرانی خود را در این سرزمین رواج دادند امیر نشینهای این قسمت از دوهزار و پانصد سال با اینطرف مهد ایرانیت بوده و مدافع جدی مرز و بوم ایران باستان و تمدن و فرهنگ ایرانی بوده اند (صحیح است) هر وجه این خاک یاد دار فداکاری و از جان گذشته کی هزاران دلیر کرد است که متجاوزین را قوت بازو و نیروی ایمان بجای خود می نشانند و ملت و افتخار قومی خود را حفظ میکردند کردهای فعلی با ساکنین این قسمت از ایران زاده این شهداء و بازماندگان نیاکان پر افتخار خود میباشدند (صحیح است) که از جان چاودانی خود میدانند (صحیح است) تاریخ نشان میدهد که در این قطعه از ایران عصیانیه که بوی جدائی از آن بیاید روی داده باشد و اگر هم وقایعی رویداده صرفاً جنبه داخلی داشته و برای این بوده که بهتر و بیشتر بتوانند وظیفه بزرگ ملی یعنی حفظ حدود و نگاهداری تمدن باستانی را بانجام رسانند. امروز نیز با آقایان محترم عرض مینمایم که گذشت زمان این شعله را در دلهای ساکنین کردستان خاموش ننموده است و اگر بواسطه بی مهربیهای خودی خاکستری بر آن نشسته احساس خطر خارجی آنرا فروزانتر و تاب نا کمتر نموده است بهتر است دولت در صدد تحقیق سرچشمه این اخبار نادرست برآید و در مجلس توضیح دهد زیرا شایسته نیست که موضوعهای حیاتی بازبجه اغراض خصوصی گردد. این سخن افکار طبیعی و منطقی باید در میان متفکرین و دانشمندان و اشخاص مؤثر پیدا شود تا دادن بکارهای داخلی خیلی سهل و ساده تر از امروز مقرر و فایده گردیدن که یکی از افراد خانواده

آمدی کرد ساکن سنندج هستم و نماینده طبقات کردستان ایران و بخصوص نماینده چهار صد و پنجاه الی پانصد هزار نفر شهری و عشایر سنندج و اطراف میباشدم بجزئی میتوانم این شایعات را تکذیب نموده (صحیح است) و اظهار بدارم که در میان آنها چنین افکار مسمومی به وجود داشته (صحیح است) و کردستانیان که کردستان را بازوی راست ایران عزیز میدانند (صحیح است) از این قبیل اتهامات مبری بوده و با قریب ۱۰ میلیون جمعیت ایرانیکه بنامهای ترک و فارس و عرب از این آب و خاک استفاده می نمایند برادر وار زندگی نموده و هیچگونه جدائی بین خود نمی بینند از موقع استفاده کرده و مقتضی میدانم شمه از مصائبی را که در این جنگ متحمل شده ایم بعرض برسانم زیرا دنباله بحث فوق نیز باینجا کشیده میشود:

سیاست جنگی و نکات استراتژیکی در اوایل جنگ یعنی سوم شهریور ۱۳۲۰ متفقین را وادار نمود به قشونهائی بایران داخل نمایند ملک ایران پس از اینکه از مناصد متفقین معظم مطلع شد و دریافت که فقط مقتضیات و احتیاجات جنگی آنها را وادار بچنین عملی نموده نه خصوصت دست دوستی بسویشان دراز کرده و در مبارزه که با اهر این زور و دیکتاتوری در گرفته بود در صف مجاهدین آزادی قرار گرفت و اگر چه افراد ایرانی رسماً در خطوط جبهه حضور نیافتند ولی در راه هدف متفقین از آنچه که در توانائی داشت کوتاهی نمود. (نمایندگان - صحیح است) تا بجائی که ایران بحق شایستگی نام پر افتخار پل پیروزی را پیدا کرده (نمایندگان - صحیح است) و واقعاً مصداق رنج خود و راحت ابدان طلب گردید و اگر غیر از این بود ممکن بود بواسطه تیررسیدن مهمات بمیدانهای جنگ سر نوشت دنیا تغییر یافته و با لااقل شکست دشمن را بتأخیر بیندازد. (صحیح است) مشی روابط ما در ابتدای همکاری با متفقین بر طبق پیمان سه گانه روشن و مقررات همین پیمان بعد ما بوسیله اعلامیه انجمن تهران تأیید و مسامی ایران در راه پیروزی سوده شد ملت ایران دارو ندار خود را در راه پیروزی کف دست گذاشت و خوشبختانه خیلی زودتر از موعد احتمالی لحظه غلبه بردشمن فرا رسید وصف متفقین بدرک افتخار فتح نائل گردید و دومین جنگ جهانی پایان یافته و روزیاداش فرا رسید ملت ایران انتظار داشت همان قسم که در تحمل مصائب و گرفتاریهای زمان جنگ سهمی طاقت فرسار برعهده داشت از زمره پیروزی نیز بهره مناسبی داشته باشد خصوصاً که وفای بهمد از خصایص مردان بزرگ عالم است (صحیح است) و ما نیز رنگی سه پیشوای ملل متفق ایمان داشته و بوعده آنها امیدوار بودیم، سران بزرگ متفق خوب است باین ضرب المثل ایرانی که میگورید یک سوزن بخود بزین یک جوال دور بدیگران توجه فرمایند و تصدیق کنند که بدین سر بازیگانه و لویعنوان دوست و متفق باشد برای هر وطن پرستی ناگوار است (صحیح است) خصوصاً که از لحاظ اداره کشور نیز مادچار مشکلاتی شده ایم و اولین قدم همراهی و مساعدت متفقین این است که هر چه زودتر قبل از موعد مقرر بوعده خود وفات نمایند (صحیح است) البته اگر قوای متفق زودتر از کشور ما سلامت رفتند و خاطره خوشی از دوستی خود در دلهای ما باقی گذاشتند برای ما سر و صورت دادن بکارهای داخلی خیلی سهل و ساده تر از امروز

خواهد بود. من مخصوصاً از یک فرار از کتلهای اخیر مسترانی نخست وزیر انگلستان را در سنای آمریکا که میگورید ما ماهر گز نخواهیم توانست کشور خود را تبدیل بفر دوس برین نموده و جهنم را در خارج از کشور بحال خود بگذاریم و اتخاذ سند نموده و با کمال ادب عرض میکنم جناب مستر اتلی رئیس محترم دولت کارگری بریتانیای کبیر ما از دولت پادشاهی انگلستان و دول اتحاد جماهیر شوروی و آمریکا دولتهای دوست و متفق معظم خود که برای آزادی ملل کوچک آنهمه کوشیدند انتظار داریم که بنا بوعده خودتان نسبت بایران بیشتر از اینها مساعدتهائی که مطابق آمال قلبی ایرانیان است نموده (صحیح است) و ما را بحال خود بگذارید (صحیح است) من امیدوارم در این صورت ایرانیان اعم از چپ و راست مالکین و کشاورزان کارفرما و کارگران از شاه گرفته تاوزر از وزیر تا دبیر با هم کاردارند و با تشریک مساعی بدست خود بهتر خواهیم توانست وسایل رفاه خود را فراهم آورده. شاید خداهم خواست ایران مژ بهشت شد (صحیح است) در خانه عرایض خیلی میل داشتم چون دولت هم حضور دارند راجع بیک نواقصی که در اصلاحات امور کردستان هست اینجا عرض نمایم ولی فعلاً از ما موکول میکنم بوقوع دیگر چون این مکان مکان مقدسی است از بارگاه احدیت استغاثه مینمایم ما را موفق بدارند بجزیران مدت گذشته در این امر کوتاهی که از دوره چهاردهم باقی مانده با مساعدت این دولت قدمهای سریعی بتفیع جامعه برداریم (صحیح است) و بکتابخانهائی از طرف دولت برای این مردم بشود که باعث سر بلندی خودشان و رضای مجلس شورای ملی گردد (صحیح است) موکلین ما وهم میهنان عزیز ما پس از اینهمه رنج و مصائب یک روز یک روز نوروشی بینند و یک استراحتی در زندگانی خود مشاهده کنند و طوری باشد که روز آخر دوره چهاردهم تقنینیه بافضل حتمالی بایک پیشانی بلندی از این مجلس خارج بشویم ازمن دعا از خیل ملائکه آمین (صحیح است)

نایب رئیس آقای فرمانفرمائیان

فرمانفرمائیان - بنده اگر در اول جلسه یک قدری با حرارت استعجازه کرده بودم چون خودم را ذبیح میدانستم بنده در جلسه قبل ناظهر اینجا بودم در بند جلسه هم جمعی اجازه نطق قبل از دستور خواسته بودند بدمم اجازه خواسته بودم بدمیدم رفت و آمدهائی شد بین بعضی از آقایان و منجر باین شد که جناب آقای دکتر شفق اینجا تشریف آوردند و آن بیانات مشروح و مفصل را فرمودند که اسباب استفاده و استفاده هم ما باشد (صحیح است) بدمم بنده دیدم که وارد دستور شدند البته آقایان در این دوره تشخیص داده اند که بنده شهوت کلام زیاد ندارم و اصرار و ابرام هم ندارم والا بنده ده دفعه لازم بوده است که از پنجاه قبل چهار ماه قبل خواستم صحبتی بکنم نشده است و نوبت بنده نرسیده و این را بمضیها سیاستی فرض کرده اند که بنده نخواستم بیاناتی بکنم ولی این بطور طبیعی پیش آمد، ظهر هم بود که قانون دو لشکر مطرح شد و پیشنهاد دکتر معظمی شروع شده بود که بنده باشدم و رفتم بیرون از جلسه بعد امروز که آمدم دیروز هم بنده مریض بودم، کسل بودم و از منزل خارج نشده بودم

در هر صورت خلاصه مذاکرات که هنوز طبع نشده است بشرح تفصیل بنده از تندنویسی خواستم یکی از دوستان بر سابقه بنده خیلی اسباب تعجب شده بنده نمیدانم ایشان در چه حالی بوده اند البته در حال غیر عادی بوده اند و یک بیان صرفاً خلاف حقیقتی را در مجلس شورای ملی گفتند که بنده عرض میکنم و بیان شرح و بسطش را آقایان شنیده اند از ایشان بلی اینجاست نویسد بنده جای خود را شاید مقصودشان این بوده که اجازه خود را در دادم با آقایان فراموشی این که بنده صحبت بکنم بجای ایشان در صورتیکه اینجا به شهادت همه مجلس تکذیب میکنند زیرا اگر ایشان اجازه خودشان را بنده میدادند در اول جلسه از طرف مقام ریاست اختطاری می شد که بنده در واقع بیایم اینجا بنا بر این یک افتراء و خلاف حقیقت و توهین شده است (یک نفر از نمایندگان ایشان بلند گفتند) گوی گفتند (یک نفر از نمایندگان اول جلسه گفتند) بنده که اول جلسه اینجا بودم بنده را کسی احضار نکرد و بعد اینطور نشد اگر ایشان میگفتند بنده خیلی از ایشان سپاسگذار میشدم بعد فرموده اند که تعجب میکنم از ایشان که چرا افتراء کردند بنده سوابق روشن است خیلی مواقع سخت دیده ام و ملاحظه میفرمایند که بنده اهل فراز نبوده ام و این خودش یک ایمانی است نه این عنوان را را بنده داده اند و من البته زیاد از ایشان گله ندارم چون ۱۸ سال است ۲۰ سال است که بنده با ایشان دوست و آشنا هستم ایشان آدم عوام و بی سابقه می هم نیستند که یک همچو حرفی را بزنند خلاصه از این قسمت بگذریم آنچه که اصل مطلب است و بنده میخواستم زحمت بدهم اینجا این است که امروز در هر جامعه متعددی یک هیئت مدیره ، یک هیئت رئیسه یک هیئت حاکمه وجود دارد ، این هیئت حاکمه آقا مکلف است که نسبت باوضاع آن جامعه یک پیش بینی هائی بکند و مصالح آن جامعه را محفوظ بدارد مسئله پیش بینی را که عرض کردم بمناسبت اهمیت است که دارد عقیده دارم که باید بین جمله توجه زیادتری بشود بدینجهت در این مملکت در این چند سالی که ما هستیم حکومت های متعددی روی کار آمده اند و این حکومت ها شباهت تام هم بیکدیگر نداشته اند و یکی از خصائصی که در واقع میشود گفت که جای بسی تعجب است آن بود که همه آنها یک شباهت خاصی نسبت بیکدیگر دارند آن این بوده است که هیچ کدام پیش بینی نسبت بجوای نداشته اند هم بنظر نشسته اند و در واقع مثل افراد غیر مسئول این ملت تماشاچی هستند تا حوادث روی بدهد و بکسریتی بفرق آنها وارد بیاید بعد چشمشان را باز کنند و در صدد علاج و چاره جوئی بر بیایند آن هم چاره جوئی و علاج ناقص و از روی دست پاچگی بدون هیچ نوع تأمل و تفکر و چاره جوئی که بالاخره بجائی هم منجر نمیشد این در واقع تخصصی بوده است که بنده از دوره سیزدهم مجدداً در اینجا اختصار عضویت داشته ام و حکومت هائی که بنده دیده ام اینطور بوده است هیچ کدام و از ما میشود گفت پیش بینی نبوده اند در صورتیکه حوادثی که در این دوره پیش آمده است و واقعاً میشود گفت که یک قرن بر عمر ما افزوده است بهات اینک ما چیز هائی که در مدت این بیست سال دیدیم و هر کدام از افراد این ملت شاهد آن بوده اند پدران ما شاید در صد سال با این حوادث مواجه نشده بودند و ندیده بودند ما امروز میدانیم چون کار تمام شده است و نتیجه

گرفته اند مالی بوده اند در اروپا که بکسی نزدیک نیستی و پرتگاه فتنار سیده بودند و اینها نجات خودشان را صرفاً مدیون یککشت اشخاصی که دارای پیش بینی و دارای حسن انتخاب بوده اند میدانند که در موقع خودش و بورد خودش میدانستند چه بکنند اگر اینها را خداوند برای آنها بودیم نگذاشته بود قطعاً آنها از بین رفته بودند اینها نه بواسطه توشان ، نه بواسطه قوای مسلحشان بلکه بواسطه قوای فکری و بواسطه پیش بینی و شدت علاقه عقلانی و ایمانی که داشتند توانستند واقعاً ملت خودشان را نجات بدهند (صحیح است) با منتهای بدبختی ما فاقد این نوع رجال هستیم ما یک مشت اشخاص متوسطی اشخاصی که خدا میداند فکر اینها مغز اینها از مغز متوسط سطر ایچ ازاری است (صحیح است) و ما را باین روزگار انداخته اند ، کاه بر سر دیگران میباشیم و خاک بر سر خود مان میریزیم (صحیح است) پنج ساد تمام ما گرفتار بودیم ، بنده آقا حالا اینجا یک چیزی که میسخواهم بمرض آقایان برسانم چون خیلی در این قضای مجلس گفته شده است بین نمایندگان آذربایجان راجع باوضاع آذربایجان در این دوره اختلاف نظر بود بنده هم هیچ کدام نمی گفتم و بنده یکی از آن افراد بوده ام که دارای این اختلاف نظر بوده ام و میدانم چرا اینطور شده است ، بر این که این اختلاف نظرها منشأش یک چیز بوده است منشأش حب و علاقه ای بوده است که نسبت به آن استان داشته اند ، منتهی طرز عمل متفاوت بوده است ، یک کسی خیال میکرد دست که اگر فکرش را از این راه بچران بیند از دم قید واقع میشود ، دیگری میگوید که با اوضاع جهان امروز با تغییرات مسلمی تصور که در دنیا باصلا پیش آمده است نه در مملکت ما و ما هم نمیتوانیم بالاخره از محور دنیا خودمان را خارج بکنیم این نظری که اتخاذ میشود بنظر این استان است ، اختلافی که ما داشتیم منشاء و مبداء اختلاف روی این اصل بوده ، چیز دیگری نبوده ، بنده مکرر به شهادت همین آقایانی که در این مجلس هستند یعنی آنهائی که گرداننده اند و این مجلس را میگردانند بنده با آن آقایان تنگ تنگ در دو ماه قبل از این در سه ماه قبل از این شاید رفتم در خانه هاشان التماس کردم در موقعی که البته حکومت صدر بود که آقا وضعیت آن صفحات روز بروز بوخامت میروند ، روز بروز بدتر از بد میشود بنده این پیش گوئیها را کردم البته بنده ادعای بینمیری نمیکردم چون علاقمند بودم اطلاعاتی پیدا میکردم اطلاعاتی بدست می آوردم و عرض میکردم و حتی بنده منزل بعضی از رجال که در آنوقت دخالتی هم در امور نداشتند بنده یک روز از شدت نگرانی رفتم یکی از آقایانی که در این مجلس هست اطلاع دادند من با آن شخص صحبت کردم و خواهش کردم که شما یک اشخاصی را از مجلس تقاضا بکنید بیایند ، شما را ببینند و شما این نگرانی را به آنها گوشزد کنید چون حرف من در آنها هیچگونه تأثیری ندارد و هر چه خواستم در آنها ایجاد نگرانی بکنم دیدم ابتدا آنها اضطرابی ندارند و بهمان وضع اوقات گرانهای ما را بعد در میدهند و وقت تلف میشود مخصوصاً چون یک صحبت هائی آنوقت بود که شاید تغییر روی در دولت پیدا بود با

یک دلایلی مرا متقاعد کرد که فلانکس در این نوع شما راضی نشود که من با بعضی از اشخاص وارد مذاکره بشوم چون بصورت دیگری ممکن است جلوه بدهند ، یک راهنمایی هائی هم کرد که آنها هم البته مفید و مؤثر نبود مقصود این است که ما این نگرانی ها را داشتیم ، اگر آقایان پا روی حق نگذارند غالب این دوستان ما و آشنا با ما میدانند که بنده با آنها این صحبت هزارا کردم . . .

صادقی - بدولت وقت هم گفته شد

فرمانفرمایان - این تذکر آقای صادق بجای است ما چون با دولت وقت هیچگونه مراد و ای نداشتیم و هیچ موقع پیش رئیس الوزرای وقت و وزارت کشور نرفتیم یک روزی آقای اشرفی که معاون رئیس الوزرا بودند آمدند در منزل آقای صادق و یک عده ای هم از نمایندگان آذربایجان بودند و توسط ایشان یک پیغامهائی بر رئیس دولت دادیم این صحبت مال کی است ؟ مال خرداد ماه آن چیزی که مربوط بیک فرمادای و یک کابل عادی در مجلس است ، اطلاعاتش همین اندازه است ، دولت در تمام مسائل مسئولیت دارد دولت نباید بپایند اینجا در جلسه با این و آن بیخ گوش حرف بزنند و چهار تا کار و توقع را اینجا بدهند یا بنده و بیکدار برود بالاخره اگر دولتی هست این دولت باید در اندیشه داشته باشد و باید پیش بینی بکند (صحیح است) عرض کردم حوادث را) و باید در دنبال کسب اطلاع باشد و حقایق را بنسبت بیورد و مطابق آن اطلاعاتی که بدست آورده چاره جوئی بکند ما این مطالب را چنانچه عرض شد بدولت وقت متذکر شدیم و تمام وقایعی که ممکن است از این اوضاع و از این سهل انگاری دولت پیش بیاید آن اندازه ای که در قوه مابود گوشزد کردیم ، دیدیم دولت هم مثل جمعی از نمایندگان محترم که دوستان ما هستند ابتدا نگرانی ندارند خوب ما فکر کردیم دیدیم هیچکس نگرانی نیست و بیشتر از این هم از ما کاری ساخته نبود از یک نماینده که مطابق قانون باید مطالبی را انجام بدهد کارش غیر از تذکر و یاد آوری منتهی ارائه طریق (اگر از او مشورت بکنند) چیز دیگری نخواهد بود البته بنده معتقد هستم که در بعضی موارد حرف زدن پشت این تریبون مثل یک اسلحه دوسره است در واقع ممکن است اگر این یک چیزی بمملکت نرساند در بعضی موارد بیک زبانهای واردی و در چنانچه اتفاق هم افتاده است بعضی گفتگو هائی در اینجا شده است این گفتگوها که هیچ مفید واقع نشده است بعقیده بنده بتحریر و مصیبت یک جامعه هم افزوده است و هیچ جای تردید نیست و این مسئله هم مسلم است که اگر ما دارای یک خانه مشترکی باشیم ممکن است البته ما خودمان یک اختلافی راجع به طرز اداره یا به ترتیبات آن خانه داشته باشیم ولی اگر ما دیدیم که نسبت با آن خانه یک اشخاصی هجوم آورده اند و میخواهند آن خانه را اردست ما بر بیایند در این تردیدی نیست که بین بنده و همه آقایان اختلافی باقی نیماند چه طور میشود این بسی بیجسی است که بنده سخن چیزی را بتوانم به بیتم یکی از آقایان میگفتند من یعنی بنده علاقه ای ندارم در آذربایجان این هم فکر غلطی است ، خیال نکنید که میزان علاقه مردم بیک حوزه ای باید به میزان خاک و ضبط گندم و جوش باشد این حرف بعقیده بنده حرف احمقانه است (صحیح است)

نابید گفت بنده اگر با آذربایجان علاقه مند هستم مگر بفارس علاقه مند نیستم ، بنده بهمان اندازه که آذربایجان را خانه خود میدانم فارس را هم خانه خود میدانم این چه حرفی است (صحیح است) این لک حرف کرد کانه و یک حرف نابخته است که بنده هم میاندازند که فلانی چون علاقه دارد ملاحظه میکند یا کسی دیگر میگوید چون علاقه ندارد هیچ اعتنائی نمیکند و اوضاع را بسای امتنازی و خونریزی میگرد کدام یک از این دو تا حقیقت دارد ؟ بعقیده بنده علاقه در قلب و خون واقع است نه در جیب آدم بیار ، انسانی فکر کند امر و ز اگر کوچکترین افتخار و شرافتی برای بنده با مثال بنده قائل هستم برای این است که ما ایرانی هستیم در این مملکت اگر یک طبقاتی هم هست یک کسی روشن فکر است یک کسی داخل در صنف دیگری است یک کسی مالک و یک کسی دهقان است هر چه هست این برای این است که این مملکت روی پای خودش است (صحیح است) والا چه افتخاری است که دستور زندگی بنده را از دلی یا از د کوبه بدهند بنده هم صد دقه جل و پلاس را بر میدارم و میروم در عربستان سعودی حمالی میکنم ، آنجا جاربکشی میکنم و باین موقعیت و مقام خودم هیچ علاقه ای ندارم افتخار و شرافت بنده فقط مکتبی که نیست آقا آن چیز هائی هم که در گذشته بوده است با منضم میشود این برای همه وارد است لازم نیست یک کسی پسر فرمانفرما باشد و این حیثیت و شرافت را برای خودش قائل باشد ، آن زارع هم این حیثیت را در محل خودش دارد و حقیقه هم دارد اما راجع به حوادث و اوضاع آنجا هنوز هم هست بنده فقط خوشبختانه شنیده ام که بی سیم بین تبریز و طهران دایر شده است تا بحال بی سیم هم نبود بر پروز بنده یکی از وزراء عرض کردم گفتم آقا شما این چهل میلیون تومان که میخواهید اضافه بگیریید برای دولشک چطور شده است مملکتی که تا حالا دویست میلیون خرج میکرده است ا متفقین را دیدیم در هر گوشه ای، در هر دهکده ای اینها وسایل مخاریات دارند ما در یک همچنین موقعی بی سیم نداشته باشیم (سید ضیاء الدین طباطبائی - ما مورین شوروی اجازه ندادند از دولت بی رسید از ستاد ارتش بی رسید) بی خود صحبت نکنند تمام مملکت را شما آشوب می کنید اخطار کنید آقا (همه نمایندگان) (زنک رئیس) تمام این مملکت را شما بیاد دادید تمام خرابی این مملکت از یک جانشی شده است (سید ضیاء الدین - از کجا ناشی شده است) بنده از کسی که اسم نبردم (سید ضیاء الدین - بنده اسم میبرم) اسم بنده را ببرید بنده از خودم اسم میبرم از بنده ناشی شده است همین نمره ها در مجلس کار ما را با اینها میسازند (سید ضیاء الدین - شما علاقه با بن آب و خاک ندارید)

لایب رئیس - آقای سید ضیاء الدین بدون اجازه صحبت نفرمایند .

سید ضیاء الدین - بسیار خوب

فرمانفرمایان - بیایم علاقه مند هستیم یا کسی که با چه دانش میکند در مورد مراد من با که میتوانم فراد کنم (هاشمی - همه علاقه دارند) عرض کنم چون هنوز خبر هائی در دست نیست و اطلاعات کافی بدست ما نرسیده است البته بنده میتوانم روی حدسیات و افسانه هائی که ملاحظه

میفرمائید آقایان درست دقت فرمائید این حوادث پنج شش روز است رو داده است ولی الان پنجمه شش ماه است که بگذسته از جراید این شهر دستجات دیگر را از بین بردند در این پنجمه بازم اگر دستجات دیگری بود یک موازنه طبیعی پیدا میشد برای مردم که از خواندن این و آن یک فضاوتی پیش خودشان ممکن بود بکنند ممکن بود بفهمند که حقیقت تا چه اندازه گفته شده است و تا چه اندازه اغراق آمیز بوده است و آن روزنامه های دیگر را در این ۵ و ۶ ماه مخصوصاً از بین بردند این که دیگر قابل انکار نیست بگذسته روزنامه بوده است طرفدار یک فکر و بایک متود و بایک دستور کلی یک دسته هائی را هم بنظر توقیف کرده اند و چیز هائی که انسان در این ها میخواند برات با فسانه و قسه و باورقی و باورقی هائی که ترجمه میشد در روزنامه ها برای جلب خوانندگان و برای فروش روزنامهها بیشتر شباهت داشت تا بیک حقایق همش با مضای (م ع) اینطور نوشته شده است (م ع) اینطور می نویسد ، عوض اینکه (م ع) نعات کند با اینکه اطلاعات خودش راجع بنا راجع بخودمان بگوید یک چیز هائی می نویسد و میگوید از این حدود هم تجاوز کردند میرفتند یک جاهای دیگری و یک گفتار های ناشایسته یک خبر های برخلاف حقیقت و برخلاف منطق و برخلاف عقل مینگاشتند که آن نگارشات خدا شهادت است وضع ما را با اینجا میسازند (صحیح است) این جرایمی که آورده بفرض است بنده همی شما فریاد بزنید که ما هیچوقت از بی طرفی خارج نشده ایم همیشه بی غرض بوده ایم یک کسی در این مجلس میگوید اشتباه در بیانش میگوید جانب داری میسازد طرف داری میسازد ، یکطرفی بوده است چه نمره ها می کشند و چه فریاد ها می زنند ولی خوب این فریادها در مقابل آن نگارشات چندان مؤثر نیست ، یک چیزی می نویسد که چندان واقعاً تأثیر عمیقی در وضع ما نمیکند این را مهمل نوشته است مزخرف نوشته است ولی در جاهای دیگر ممکن است این را برای خودشان جزء مستندات قرار بدهند ممکن است این را در یک روزی در یک موقعی خوب دوسه درست کردن فقط در داخله مملکت و دوایر نیست در اوضاع بین المللی هم البته یک دوسه ها و پرونده هائی باید درست بشود این ممکن است تأثیر بخش شود و این غلط است و این یک چیزی است که همانطور که در بدو عرضم عرض کردم دولت باید پیش بین باشد و دولتی که پیش بین نباشد با این میزها و با این زمینک و با این چوب آقا هیچ حرفی ندارد (صحیح است) دولت باید پیش بین باشد اگر فوه ابتکار و پیش بینی نداشت دولت نیست حیف است با آن نام دولت گذاشت و اسباب مصلحتی است (ببین اسفندیاری - باید مجال پیش بینی را هم داد) پنجمه ، چهارم ماه بیست روز مجال پیش بینی صحیح میفرمائید در اینجا چون بنده موقع و فرصتی برایم بدست آمده این است که استفاده میکنم و مطالبی که خیلی قبل از این لازم بود بلوریم حالا عرض میکنم در اینجا در روز هائیکه صحبت بود راجع با اضافه کردن دو لشکر با همان موقع یا موقع دیگر حالا نظر نیست یاد داشت کرده ام ولی تاریخ ندارد صحبت بود یکی از آقایان مخصوصاً در ضمن بیان و اظهار عقیده فرمودند که این قوا برای این است اصولاً بگذارید زیاد شود برای این است که اگر این قوا در فلان محل مثلا بود امروز افکار اینطور نمی شد با یک اظهاراتی نمیکردند مثل این که قوا برای

تادیب است ، این او را که در مملکت داریم مخصوصاً برای تادیب است و برای این است مثلا باصلاح عامیانه برای ترساندن است و در واقع مترس قرار میدهند و قوا را برای ترساندن جامعه و ملت میخواهند (دکتر طاهری - پس چیست ؟) اینطور نیست آقای دیگر که میفرمائید پس چیست شما کاملاً از بنده بهتر میدانید و تشخیص هم داده اید این قوا در همه جای دنیا مخصوصاً قوای نظام غیر از قوای ژاندارم و پلیس است ، ژاندارم و پلیس یک وظایفی دارند که اگر در راهها و در یک جاهای دیگری عصبانی شود و خلاف قانون و مقررات رفتاری بشود آنها یک وظایف و تکالیفی دارند که وظیفه ژاندارم است که این کارها را بکنند ، در هیچ جای دنیا قوای لشکری را با این مقصود و باین منظور استعمال نمی کنند ، برای این مقصود و منظور نیست که قوای لشکری وجود آمده است قوای لشکری مخصوصاً وقتیکه قانون نظام وظیفه در یک مملکتی اجرا است آن قوا اولاد ما هستند ، برادران ما هستند ، خویشان ما هستند ، جایگاه آنها با سستی در قلوب ما باشد اینها نباید یک مأموریت هائی گمارده بشوند که آن مأموریتها ایجاد یک دلتنگی عمومی بکنند مخصوصاً اگر یک دولتی حسن سیاست داشت اینکار را نمیکرد و قوای نظامی باید دور از این کشمکشها و ماجراها باشد مگر اینکه خدای نخواست کار بیک جایی بکشد که آن قوای انتظامی نتواند از عهده انجام وظایف خودش بر بیاید بنده تصدیق دارم وقتی قوای ژاندارم شما را خواستند در یک جایی خلق اسلحه بکنند البته در آنوقت باید قوای لشکری کمک بکنند و این کمک باید دور از فکر نمایندگان مجلس باشد بعقیده بنده در اینجا نباید باین طرز بیان کنند و اینطور قابل تمبیر باشد که قوای لشکری برای ترساندن است ، این تمبیر غلطی است (چهار نمایندگان - کی هم چه حرفی زده است ؟) مضرات این گفتار و این فکر خیلی بیشتر از منافعتش است (ببین اسفندیاری - کی هم چنین مضامین اظهار شده است) چرا گفته شده است عرض کنم این صورت مجلس است و بنده همانروز گفتم و خواستم بگویم بعد هم در لایحه وزارت جنگ خواستم بنده هم مداخله کنم که نوبت بن نرسید در هر صورت آقا مادام در این پیش آمده است البته چنانچه عرض کردم وقتی که موضوع خانه انسان است هیچ محل تردید نیست که همه یک دل و یک جهت برای مدافعه آن خانه یکتران هستند و همه یکدل و یکجهت بهر طرفی که باشد باید از خانه خودمان دفاع کنیم (صحیح است) محل تردید نیست آقا این نباید با بعضی از گفتارها و بعضی اتهامات ایجاد یک سوء نیتی نسبت بیکدیگر و حتی نسبت بیک فرد ایرانی شود ما همه در حب وطن و حب جایگاه و خانه خودمان یکسان هستیم و باید همه این فکر را داشته باشند که بهمان اندازه که شما دوست دارید بهمان اندازه هم فلان آدمی که سر گذر است همان ایمان و عقیده و حب را دارد اصلاً نباید هیچ تردید بخودمان راه بدهیم بازم در این اواخر چنانکه پیش آمد عرض کردم در یک عده از جراید مخصوصی و بایک دستور مخصوصی نسبت بنده و بعضی از رفقای مجلسی من یک اتهامات و افتراء هائی وارد کرده اند منجمله بنده در شب یک چیزی دیدم یکی از نمایندگان برای بنده فرستاده بود یک کسی یک مسافری که از تبریز آمده است و تقریباً ۱۰ روز قبل ده روز قبل آمده است و این شخصی است که همیشه تردد میکند میآید به تهران و بر میگردد

(خنده نمائیدگان) و خودش هم کار دارد با بنگاه راه آهن خودش هم یک کارهائی دارد آن شخص را مورد سوء ظن قرار دادند و او را بطور موقت توقیف کردند مخصوصاً بنده دنبال این رفتم که به بینم موضوع چیست دیدم درجریاید همان جریاید خاص نه اینکه افکار عمومی و احساسات عمومی باشد دیدم یک شرحی نوشته اند و بنده را در این باب متهم کرده اند بنده خیلی خوشوقت هستم که آقای وزیر کشور اینجا هستند و در این باب بنده از ایشان سؤال کردم که البته در این موضوع جواب خواهند داد اینجا میبوسد یک مقدار نامه های متبادله بین آقای ایچکچیان و فرمانفرمایان راجع به مردمکرات که بنام برده نوشته اند کشف کرده اند بنده همین دوسطر را برای اینکه درست معلوم باشد آقا درست توجه بفرمائید از کار کوچک تا کار بزرگ بنده از همین آقای وزیر کشور که خودش هم سابقه به او وضع آذربایجان کم وزیاد دارند بنده تقاضا دارم از ایشان که شما این را از اداره شهرستانی کل تقاضا بکنید این نامه ها را که کشف شده است عیناً بیاورند اینجا و بهیئت رئیس مجلس بدهند (سیدمحمد طباطبائی - آقا در روزنامه دو کلمه جواب بدهید) در اینجا باید بآنها جواب داد لایق این نیستند که بنده در آنجا جواب بدهم (یکی از نمایندگان - کدام روزنامه است؟) روزنامه باختی است عرض کنم این را هم مخصوصاً یادداشت بفرمائید که آن نامه های متبادله را بیاورند اینجا و بنده مخصوصاً از شخص آقای رئیس الوزراء تقاضا دارم اگر این نامه های متبادله صحیح باشد و ساختگی نباشد چون اطلاعات بیشتری پیش بنده هست و میخواهم توضیح وقت مجلس را بکنم چون این مطالب لایق نیست تقاضا میکنم از آقای نخست وزیر یک کمیسیون تشکیل بدهند که این مسئله با اطلاعاتی که ما داریم یک کمیسیون تشکیل بدهند و این کار را کاملاً بر سرند و ببینند چه اشخاصی، چه دستهایی برای یک مشت پول، برای منافع خصوصی در کار است و یک اشخاص بیگانه را گرفتار میکنند و یک افتراء و اتهاماتی هم بنام ایندگان مجلس میزنند.

سیدضیاءالدین طباطبائی - بنده اخبار دارم طبق ماده ۱۰۹ به بنده توهین شده است. **نایب رئیس** - اینکه چنانچه بوجوب ماده ۱۰۹ میفرمائید شما توهین شده است؟ شما توهین نشده (سید ضیاء الدین - توهین شده است بنده باید تشخیص بدهم که این توهین شده است یا نه) توهین نشده است آقای.

امینی - تشخیص با آقای رئیس است **سیدضیاءالدین** - بن هم اجازه تشخیص بدهید آقای امینی **امینی** - البته، البته **نایب رئیس** - بفرمائید

سیدضیاءالدین - بنده حتی الامکان امساک میکردم که در این روزها که مملکت ما مواج باخطر نا کترین بحر آنها است صحبت نکنم و ملهم نداشتم ولی یک صحبت هائی میشود یک شبهائی در افکار عمومی القاء میشود که وجدان من ضمیر من مرا مجبور می کند که برخلاف میل خود یک عراضی عرض کنم در این چندروزه که وقایع آذربایجان اتفاق افتاد گفتند سیم تبریز قطع شده است گفتم سیم قطع است گفتند بی سیم هم نیست بنده تعجب کردم در کرمان بی سیم هست در فارس هست، همه جا هست چقدر در تبریز نیست و در صد تحقیق بر آدم معلوم شد

دستگاه بی سیم تبریز تلفن کن بود و لامبایش خراب شده است وزارت جنگ و ستاد ارتش از پنج شش ماه قبل خواسته است لوازم بد کی را به تبریز بفرستند مامورین شوروی اجازه نداده اند، اداره ژاندارمری اخیراً دستگاه های بی سیمی آورده است از طرف اداره ژاندارمری خواسته اند تبریز دستگاه بی سیم بفرستند باز هم اجازه نداده اند چون این اطلاعات را داشتم ضمن بیانات ناطق محترم که قبل از بنده فرمودند یک توضیحی عرض کردم و فعلاً چون بهیئت دولت و جناب آقای نخست وزیر اینجا تشریف دارند وقت آقایان را بیشتر نمی گیرم سایر مسائلی که میبایست جواب بدهم در موقع خودش جواب میدهم فقط یک نکته را باید عرض کنم ناطق محترم فرمودند بدبختیهای مملکت از گفتم بعضی حقایق است (فرمانفرمایان - حقایق نگفتم و اشتباهات گفتم) اشتباهات، هر چه می فرمائید بفرمائید از گفتم است بنده معتقدم بدبختیهای این مملکت از گفتم بوده است (صحیح است) باید گفت تا گفته نشود کشف نمیشود که حقیقت است یا نه

کامبخش - دروغ نباید گفت **سیدضیاءالدین** - وقتی گفته شد دروغ و راست معلوم میشود

نایب رئیس - شما چرا بدون اجازه صحبت میکنید

کامبخش - این اخطار را آنوقت میخواستید آقای سیدضیاء الدین بفرمائید

نایب رئیس - بشاهم عرض میکنم آقای کامبخش فرداً آرد آقایان نمایندگان مکلفند رعایت نظم مجلس را بکنند تخلف از نظامنامه تخلف از حقوق مجلس و مجلسیان است (صحیح است) بنده نمیتوانم شما اجازه بدهم که شما تخلف بکنید بجز حق مجلس و مجلسیان (دکتر کشاورز - شما فقط سید ضیاء الدین اجازه میدید)

سیدضیاء الدین - اگر ساعات مجلس را در این بیست ماه تا اکنون حساب کنیم شما و رفقا بابتان یک سوم اوقات مجلس را در اینجا گرفته اید (کامبخش - این حق ما است) حق ما همه است (کامبخش - چهل روزنامه را توقیف کرده اند)

نایب رئیس - فقط دفاع از خودتان بکنید

سیدضیاء الدین طباطبائی - باید تمام حقایق گفته شود وقتی که حقایق گفته شد مطالب آقای کامبخش روشن باشد که برای بنده مجهول است چونکه مجهول است من نمیتوانم قانع بشوم که ایشان بگویند ایشان می گویند و بنده هم عرض میکنم بنده بنده سنخ سنخ اشخاص باهم فرق میکنند بدبختی این مملکت این بوده است که گفته نشد (صحیح است) همه حقایق باید گفته شود

دکتر کشاورز - کودتای شما جلوی بیان حقایق را گرفت

نایب رئیس - آقای سید ضیاء الدین صحبت بین الاندین نکنید، فرمائید بفرمائید **امینی** - ارتباط با ماده ۱۰۹ را بفرمائید

سیدضیاء الدین - بنده بقیه بیانات خودم را با احترام بیانات بهیئت دولت بتفریق میاندازم **نایب رئیس** - آقای صدق قاضی بفرمائید **صدق قاضی** - گویا بنده حق داشته باشم از مجلس از آقایان محترم این گله را کرده باشم که بخوزه انتخابیه بنده یک حلالتی میشود اگر بنده ساکت بمانم اعتراض بفرمائید که چرا نماینده اش ساکت بوده است وقتی میخواهم یک مطالبی را عرض کنم آقایان برسانم تا نوبت بنده میرسد صداها بلند می شود دستور دستور (یکی از نمایندگان - بفرمائید آقا) و بنده تقاضایم این است که آقایان نسبت بنده یک لطف و توجه بیشتری داشته باشند چون اگر غیر این باشد آن وقت حمل میشود که خدای نا کرده نسبت بنده که یک نماینده محلی هستم و از یک گوشه کشور آمده ام و البته نفوذی در مجلس ندارم آن وقت آقایان تبعیضی قائل هستند (سیدضیاء الدین - ابتدا این طور نیست، بفرمائید آقا) عرض کنم بنده یک مطالبی را اینجا استخراج کردم و میخواستم در اطراف این اراضی که این روزها در افواه شایع بود عرض مجلس شورای ملی برسانم و متاسفم در جلسه اسبق هم یک اشتباهی برای یکی از همکاران محترم بنده رخ داد و آن عبارت از این بود که همکار محترم بنده خیال کردند که بنده اعتراض میکنم چرا بعضی از روزنامه ها انتشارات را بدوی یاریس را نوشته اند در حالی که این اعتراض را بنده نکردم عراض بنده این بود که این شایعات تصحیح بعضی از جرایم مرگ هست که بدون تحقیق مطالبی می نویسند و روزنامه ها و رادیوهای خارجی مطالب و اخبار آنها را میگیرند و در دنیا منتشر میکنند بنده اعتراض این بود، حالا هم عقیده ام این است، بنده عرض این است که مطالب را بایستی خودمان بسنجیم و تشخیص بدهیم، مطالبی که برخلاف مصالح کشور است این ها را نباید اجازه بدهیم که در روزنامه ها نوشته شود چون وقتی که چهار نفر ما را در دور هم بنشینند و یک خوابهائی ببینند یکی از آنها اطلاع دارد کسی از آنها اطلاع ندارد ما بایستیم در اطراف این مسائل خودمان یک چیزهائی فرض کنیم و شاخ و برگ بدهیم و این را بیاوریم در روزنامه های مرکز منتشر بکنیم و آن وقت انتظار داشته باشیم این را بدوی های خارجی بگویند (صحیح است) این بود که بنده عرض کردم والا بنده چسارتی نکردم و کاملاً بنده طرف مسلم و بنده یک شخصی هستم که جز صلاح کشور نظری ندارم بنده البته امتحان خودم را داده ام و شاید در بین آقایان وزراء هم باشند که از نزدیک بوضعیت بنده آشناسند و از روی ندارد که بنده در اطراف خودم توضیحاتی بدهم، بنده موقع را معتقدم می شمارم که خاطر محترم آقایان و شخص آقای حکیمی نخست وزیر را بیارای جریانی که برخلاف مصالح عموم می شود متوجه سازم یکی از مسائلی که باعث نفاق و کدورت بین افراد جامعه میشود ایجاد بدگمانی آنها یکدیگر است مخصوصاً وقتی یاره اشخاص اعم از مقامات رسمی یا غیر رسمی اصرار داشته باشند که مقامات عالی کشور را با حرف های خیالی از حقیقت نسبت بطبقات دیگر ظن کنند تا شاید بتوانند از این آب گل آلود بغیال خود ماهی بگیرند بنده بسط مقال را در این مورد لازم میدانم و فقط آنچه را که مربوط بخوزه انتخابیه بنده است عرض میکنم از این سال باین طرف گزارشهای عیدیه بر علیه عشایر کرد پسر که دادند که خوشبختانه پس از تحقیق

هیچیک از آنها حقیقت پیدا نکرد و بهترین دلیل همین بود که وضعیت فعلی منطقه کرد نشین بحال سابق باقی است و از آنچه نسبت داده بودند اثری ظاهر نشد این راهم تبلا عرض کنم که مقصود بنده این نیست که در بین عشایر کرد اشخاص شرور پیدا نمیشود در هر جا و در هر جمعیت مردمان بد و مقتم هستند ولی بطور کلی نباید یک منطقه مهم کشور را بتجزیه چند نفر عرض یا بدخواه از دولت مایوس بود و آتش زد - از شهر یور ۱۳۲۰ تا بحال چندین مرتبه رؤسای عشایر کرد و قریه و کسان دیگر حتی از کارمندان رسمی دولت مسافرت هائی کرده و پس از چند روز توقف و مشاهده تریات محل و مؤسسات فرهنگی مسایلهای دوست و متفق مراجعت کردند بدون اینکه کوچکترین تنبیری در روحیات این اشخاص یا درجه وطن پرستی آنها حاصل باشد یا شناخیرا هم شایع شده که عده ای مسافرتی نموده بنده هنوز اطلاع صحیحی از وضعیت و حقم آن ندارم همین قدر در روزنامه ها دیدم که آقایان مسافرت خود را تکذیب کرده اند مهله ملاحظه فرمودند که باین مسافرت بی اساس چه بپایه ها بستند وجه نسبت های دروغ با آب و تاب با آن دادند مثلاً گفتند که کردها انجمنی برای تجزیه خود تشکیل داده اند و که که که که که یعنی کومه که نیست کرد است علامت آن است اولاً این علامت کومه کجنگ کرد است یعنی انجمن جوانان کرد، ثانیاً هرگز این انجمن در عراق است و ابتدا بکرد های ایران مربوط نیست و چنانچه آمده های آنها با ایران بیابند و مراد کردها کنند تصور نمیکند تبلیغاتشان در عشایر و اگر کرد ایرانی اثری کرده باشد و نیز انتشار دادند که در مهاباد تمثال اعلیحضرت شاه را از ادارات برداشته اند، این را همه میدانند کردها سلطان را بحسب عقیده مذهبی اولوالامر و واجب الاطاعه میدانند و بنا بر بیوت مذهبی نون العاده به مقام سلطنت علاقه مند میباشند هیچوقت ممکن نیست از عقیده خود روگردان شوند و برخلاف آن عمل کنند همین آقایانی که میگویند مسافرت کردها اند کسانی هستند که بارها امتحان خدمتگداری و وطن پرستی داده اند و بگوهای عموم نیز تا اکنون خهله کرد نشین مهاباد را بهتر و آرامتر و امن تر از سایر جاها نگاه داشته اند، غالب این آقایان هر وقت دولت خواست بیک اشاره تلکرافتی از خانه و زندگی و کار و کسب خود دست کشیده بهران آمدند و از آقایان انصاف مطالبی معنی نکرد این است و با متهم کردن این قبیل عناصر خدمتگزار بغیانت بپهن و یک کشور چه اثرات و نامکسوس و در روحیات آنها باقی میگذازد این رویه خوب نیست تعجب خواهد کرد اگر بگویم موقعی که با رساله همین آقایان در طهران بودند پشت سر هم گزارش های تلکرافتی به تهران می رسید که آقایان در محل مشغول آنتریک و دسرسه بازی هستند و کسی بداندند بازخواست کند و بگوید آقایان چند ماه است طهران هستند منظور از این گزارش های خلاف واقع چیست، بنده عقیده دارم آقایان مامورین دولت و از باب جرایم مخصوصاً باید مراقبت و توجه بفرمائید که کاری نکنند که قلوب راجر بدهد و نمایندگان و اظهارات خلاف واقع و با توجه بگزارش های مفروضین موجبات دلسردی بکسب از سکنه کشور را فراهم سازند البته همه آقایان شنیده اند که ضمن انتشارات راجع به مسافرت ساختگی اخیر بعضی ها نوشته اند که چند کامیون اسلحه با خود آورده اند بعضی دیگر چند ماشین تجزیه و کاغذ گزینند و حتی برخی مدعی بودند که خود با چشم دیده اند اولاً با عرض میکنم از این سال باین طرف گزارشهای عیدیه بر علیه عشایر کرد پسر که دادند که خوشبختانه پس از تحقیق

بخواستن از خدای نیست ثانیاً اگر بنا بود دیگران اسلحه بگردا بدهند لازم برق کردن شهر و این ترتیبات که جلب نظر را بکنند نبود مگر جا فقط است یا وسیله نیست که اسلحه را مجرمانه در مهاباد تحویل بدهند به منظور آوردن ماشین تجزیه و کاغذ راجع اسرار سیاسی قلمداد نمایند این افکار حقیقه باید بگویم از منظر شخصی تراوش میکند که کوچکترین حس وطن پرستی و ایراد نسبت در آنها نیست بلکه اشخاص پستی هستند که صرفه و صلاح خود را در این می بینند که میدای بدست آورده و جنبهائی اختیار دار جان و مال و ناموس مردم بشوند کسانی که کرد را برخلاف واقع مردمان بی علاقه بوطن و مملکت معرفی میکنند راه خطا میروند و معلوم نیست خودشان با گنجاها سرور دارند، بنده بطور صریح عرض میکنم کرد ایرانی بوطن خود علاقه نمیشود کرد ما مردمان شجاع و وطن پرست و با غیرت هستیم (صحیح است) و هر قدر از طرف اولیای دولت مورد بی مهری یابی اعتنائی شوند از عقیده و علاقه خودشان بایران صرف نظر نمی کنند ولی این شایعات که در اطراف جریان دارد برگ غیرت آنها بر میخورد، شاید مقصود مفرضین هم همین باشد که باین وسیله آنها را از دولت مایوس نمایند در هر حال بنده توجه بهیئت دولت را برای عرض خود جلب و تمینی میکنم اولاً وسیله اشخاص بی غرض و مطمئن حقیقت این گزارش ها را روشن بفرمائید، ثانیاً در انتخاب مامورین و اشخاصی که بسرپرستی نوا می کردند نشین میروند دقت کافی بشود تا گرفتار عواقب و نتایج سوء انتخاب مامورین نالایق و مفرض نشویم در خاتمه توجه رئیس محترم دولت را با وضاع فرهنگی و بهداری شهرستان مهاباد که مورد این همه کم لطفی واقع شده است جلب مینمایم شهرستان مذکور نه فرهنگ حساسی و نه بهداری دارد امیدوارم فرهنگ و بهداشت آن شهرستان را مورد عنايت مخصوص قرار دهند، چون بنده می بینم فقط در موارد بیکه تهمت هائی میزنند اسمی از مهاباد برده میشود والا در بودجه مخصوصاً در موقعی که از فرهنگ و بهداری صحبت میشود متأسفانه مهاباد کوچک است و اصلاً معالی از اعراب ندارد ولی موقع تهمت زدن تهمت های خیلی بزرگ با آنجا میزنند که از وصف و قدرت آنجا خارج است

نایب رئیس - آقای نخست وزیر فرمایشی دارید؟ بفرمائید

نخست وزیر - بطوریکه آقایان نمایندگان محترم اجمالاً استحضار حاصل فرموده اند از چند روز قبل باین طرف توسط عده ای در بعضی از نقاط استانهای ۱۳۳ حوادث قابل تأسفی پیش آمده که الحق خلاف اصول و بهین پرستی و خلاف افکار عموم و سلطان عزیز مخصوصاً بر ادراک آذربایجان من میباشد

اینجا فلان نمیشود قبل از اینکه اطلاعات کامل نسبت باین حوادث بدولت برسد شرح وقایع را بر عرض مجلس شورای ملی برسانم **بعلاوه دولت مشغول اقداماتی شده است که وضعیات بخوبی روشن شده امنیت و آرامش برقرار گردد در این صورت فعلاً صلاح این است بدولت مجال دهند اقداماتی که بصالح کشور است به موقع عمل گذارد و بعداً هرگاه اشکالاتی پیش آمد کیفیت را در مجلس توضیح دهد چنانکه در برنامه دولت حاضر ملاحظه و تصویب فرموده اند دولت برای اصلاح حال مردم نظر های مساعد داشته و مصمم است در سراسر کشور هم توجه خاص مبذول نماید تا زندگی عموم بر اساس**

امنیت و رفاه و آسایش برود درین حال دولت این جانب نه انتظار دارد و نه بکسی هم اجازه میدهد در نقطه از نقاط کشور که باشد برای اظهار مطالب خود بدولت یا مجلس شورای ملی بوضع تجاسر و نه در اقدام و از این راه نخواهد مقامات قانونی کشور را در فشار قرار داده امنیت عمومی را مختل نماید (صحیح است) بدیهی است عناصر مفسده جوو کسانی که بهیئت و شئون کشور علاقه نداشته و بخواهند تولید فساد نمایند بسختی تعقیب و و با تکیه و پشتیبانی مجلس شورای ملی دولت برای استقرار امنیت و آسایش عمومی اقدامات قضی خواهد نمود (صحیح است) دولت ایران از مقامات مربوطه کشورهای دوست و هم عهدنامه کننده باین سبب گانه که تیره های آنها هنوز در ایران مانده اند هیچ توقع و انتظاری ندارد جز اینکه مقید باشند در این قبیل امور داخلی ما به چه چه مداخله نمایند (صحیح است) آزادی عمل نیروهای دولت شاهنشاهی هم چنین آزادی عملیات مقامات مربوطه دولت را نسبت باسرای و ظایفی که عهده دارند در محل محترم شمرده حسن نظر و علاقه خود را برای امنیت ایران اثبات نمایند (صحیح است) دولت و ملت ایران در یک موقع باریک و مهم هم حسن تفاهم و صمیمیت خود را با کشورهای همسایه ثابت نموده (صحیح است) اکنون نیز بدوستی و حسن نظر دولت های دوست و مجاور اطمین داشته و در ادراک آذربایجان ماهم که این افتخار را دارند که همیشه بشئون و عظمت مملکت اهمیت داده از بدل جان و مال مضایقه نموده اند البته در این موقع از دور دست صحبت و بر ادراک آذربایجان که رئیس دولت و دوست و برادر آنها هست خواهند داد (صحیح است) یقین دارم از طرف عموم ایرانیان و طبقات مختلفه کشور در اجرای این وظیفه دولت که استقرار امنیت و آسایش مردم است با هر نوع مساعدت و همراهی و حتی فداکاری از دولت پشتیبانی لازم خواهد شد (صحیح است)

۳- تقدیم یک فقره لایحه راجع باصلاح قانون مالیات بر درآمد از طرف آقای وزیر دارائی و طرح فوریت آن

نایب رئیس - آقای وزیر دارائی بفرمائید **وزیر دارائی** - خاطر نمایندگان محترم است که قریب دو سال قبل مالیاتی از مجلس شورای ملی گذشت با نام قانون مالیات بر درآمد (فولادوند - مالیات زمان جنگ) البته همان موقعی که آن مالیات از تصویب گذشت بنا بر این بود که برای دوره جنگ مجری و معمول باشد (صحیح است) و به همین جهت در خود قانون هم پیش بینی شده بود که ۶ ماه پس از انقضاء صالح لایحه تجدید نظر شده قانون جدید تقدیم مجلس بشود (صحیح است) بنا بر این نظر دولت بر این است که به موجب این امر قانونی هر چه زودتر لایحه جدیدی که برای قانون مالیات بر درآمد ضرورت دارد و متناسب با اوضاع فعلی باشد تقدیم کند تاچار بحث و شور در لایحه جدید فوری طول خواهد کشید و استدعای دولت این خواهد بود پس از تقدیم لایحه هر چه زودتر همان مساعدتی که از بدو تشکیل این دولت فرموده اند مبذول فرمائید، و این قانون یکی دو ماه قبل از سال جدید تصویب رسیده باشد و تمام دستورات لازم برای اجرای آن بتمام مامورین برسد بطوریکه از اول سال جدید قانون بپور اجرا گذارده شود، لکن مادر این فاصله گرفتار اجرای قانونی که هنوز هم معتبر و لازم الاجرا است هستیم یعنی چون قانون تازه ای بوده و مردم هم با اصول قانون آشنا نبودند و خود مامورین هم تجربه ای در این باب نداشتند

اشکالات از حیث تشخیص مالیات و میزان وصول در ظرف این دو سال فراوان بود در نتیجه این گفتگو هائی که بین مؤدیان و دولت پیش آمده بود قسمت اعظم مالیات لاوصول ماند باین جهت کسر فاحشی از حیث درآمدیکه برای این مالیات از روز اول تصور میکردند روی داد البته این نکته را هم نباید فراموش کرد که بعضی اوقات مأمورین دولت مزاحم اشخاص بی بضاعت میشدند ولی از طرف دیگر یکجمله بالعکس از مردمان متمکن و مستغنی بهر سبب میشد از پرداخت مالیات استنکاف مپورزیدند (صحیح است) نمایندگان محترم میدانند که چرخ امور مملکت را البته باید از عواید عادی مالیاتی گرداند و اگر بنا باشد تمام امور بامروز و فردا بگذرد دستگاه دولت خواهد خوابید باین مناسبت چون از یک طرف هر این قانون اساساً کوتاه و در شرف سپری شدن است بنظر این طور رسید که کلیه معاملات و مناسباتی که مؤدی با دولت در باب اجرای قانون در ظرف این دو سال دارد بیک ترتیب عادلانه ای خاتمه بدهیم که هر چه زودتر آنچه باید بدولت برسد وصول شود و گریبان مردم هم از دست مزاحمت های بی جای بعضی مأمورین خلاص شود (صحیح است) لکن از مشاوره اینکه با آقایان نمایندگان در خارج کردم و از نظر کلی که دارم این طور استنباط میکنم که آقایان موافقت خواهند فرمود تا حقوق حقه دولت هر چه زودتر وصول شود تا مخارج جاری و عادی مملکت در بونه اجمال نماند . راهی که پس از مشورت بنظر رسید این بود که يك ماده واحده دولت تقدیم مجلس شورای ملی بکنند و استدعا بکنند با تصویب این قانون هر چه زودتر تکلیفی برای حل و تصفیه دهای بدست دولت داده شود و چون زیاد مشکل نیست و ضرورت و فوریت دارد استدعا دارد اگر موافقت بفرمائید با قید يك فوریت در مجلس شورای ملی مطرح بشود (یعنی اسفندیاری - مشورت باید با کمیسیون دارائی بشود)

نایب رئیس - آقای پمین بدون اجازه صحبت نفرمائید .

پمین اسفندیاری - سؤالی بود عرض کردم .

نایب رئیس - آقای وزیر دادگستری شما هم لایحه دارید .

وزیر دادگستری - بنده بعد عرض می کنم .

وزیر دارائی - استدعا میکنم فرمائید بفرمائید تا فوریت مطرح شود .

لایحه پیشنهادی آقای وزیر دارائی شرح زیر قرائت شد :

مجلس شورای ملی بموجب ماده ۲۲ قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبان ۱۳۲۲ شش ماه پس از انقضاء صلاح لایحه تجدید نظر شده قانون مزبور باید از طرف دولت بمجلس شورای ملی تقدیم شود علیهذا دولت در نظر دارد هر چه زودتر لایحه جدید مالیات بر درآمد بمجلس شورای ملی تقدیم نماید تا قبل از خاتمه امسال بتصویب رسید و از اول سال ۱۳۲۵ به موقع اجراء گذارده شود لیکن از آنجائیکه اجرای قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبان ۱۳۲۲ که بهر صورت در سال ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ لازم الاجراء است در عمل مشکلات زیادی را ایجاد نموده است بطوریکه هم مؤدیان از جهات عدیده شکایت دارند و هم وصول مبالغ هنگفتی از مالیات دولت معوق و بلا تکلیف مانده است و حال آنکه در سریع اوقات هم بایست

اختلافات رفع و مالیات دولت بجهت وصول درآید لذا ماده واحده ذیل بقیديك فوریت تقدیم و تصویب آن تقاضا میشود .

ماده واحده - برای اجرای سریع و عادلانه مقررات قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبان ۱۳۲۲ بکمیسیونهای مقرر در ماده ۱۹ قانون مزبور اختیار داده میشود که اختلافات بین وزارت دارائی و مؤدی را در خصوص تشخیص و تعیین میزان مالیات سال ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ مؤدیان از طریق جلب توافق طرفین حل و فصل نماید لکن در صورتیکه جلب توافق در ظرف ۱۵ روز از تاریخ طرح اختلافات در کمیسیون ممکن نشود کمیسیون در باب اختلاف بر طبق مقررات قانون ۱۹ آبان ۱۳۲۲ رأی صادر خواهد نمود .

هر يك از طرفین اختلاف میتواند برای کمیسیون اعتراض نماید باین اعتراض کمیسیون دیگری که آن نیز بر طبق ماده ۱۹ قانون مزبور تشکیل خواهد در دید و مرکب از اشخاص دیگر خواهد بود در مرحله تجدید نظر رسیدگی کرده رأی خواهد داد . این رأی برای طرفین قطعی و غیر قابل اعتراض خواهد بود .

تبصره ۱ - در نقاطی که دادگستری در آنجا دائر نباشد بموضع رئیس دادگستری مأمور اول وزارت کشور و یا به تشخیص رئیس دارائی مأمور اول یکی دیگر از ادارات دولتی که در آن نقطه دائر باشد يك نفر را بسمت ریاست بفرستد که کمیسیونهای مقرر در ماده ۱۹ قانون ۱۹ آبان ۱۳۲۲ خواهد فرستاد

تبصره ۲ - وزارت دارائی مکلف است میزان مالیاتی که هر مؤدی میبایستی بر طبق قانون ۱۹ آبان ۱۳۲۲ از بابت سال ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ بپردازد منتهی تا آخر شهریور ماه ۱۳۲۴ بر طبق تشخیص خود تعیین نموده بمؤدی اعلام نماید تا در صورت وجود اختلاف برای رفع آن بر طبق مقررات این قانون عمل شود خواه تشخیص مزبور راساً از طرف خود دارائی داده شود و خواه بصورت اعتراض بر اظهار نامه مؤدی باشد .

تبصره ۳ - از تاریخ تصویب این قانون دیوان دادرسی دارائی دیگر با اختلافات وزارت دارائی و مؤدی در خصوص تشخیص و تعیین میزان مالیات بر درآمد سال ۱۳۲۳ و سال ۱۳۲۴ رسیدگی نخواهد نمود - اختلافاتی که تا تاریخ تصویب این قانون رأی قطعی بآنها صادر نشده باشد مشمول این قانون خواهد بود .

تبصره ۴ - بر طبق تشخیص وزارت دارائی تا میزان دودرصد مبلغی که از تاریخ تصویب این قانون تا روز آخر اسفند ۱۳۲۴ از بابت مالیات بر درآمد سال ۱۳۲۳ و سال ۱۳۲۴ مؤدیان مالیات بر درآمد نقداً بجزانه - ارای کسب رسیده و میزان آن بر طبق مقررات این قانون از طریق جلب توافق طرفین تعیین شده باشد فیما بین آن دسته از مأمورین دارائی و آن عده از اعضاء کمیسیونها که اقدامات آنها در امر تشخیص یا توافق یا وصول مبالغ مزبور مستقیماً موثر بوده است بعنوان پاداش بترتیبی که بموجب تصویبنامه هیئت وزیران تعیین میشود توزیع خواهد گردید

نخست وزیر
وزیر دارائی
نایب رئیس - يك فوریت مطرح است آقای دکتر معظمی شما مخالفید ؟
معمظمی - موافقم
نایب رئیس - آقای ملک مدنی جناب عالی مخالفید ؟
ملک مدنی - موافقم

نایب رئیس - آقای مهندس فریور مخالفید ؟
مهندس فریور - موافقم
نایب رئیس - آقای معذل
معذل - مخالفم
نایب رئیس - بفرمائید

معذل - نظر بنده این است که این قانون مهم است و در موقعبیکه طرح میشود اظهارات زیادی در آن خواهد شد و پیشنهادات زیادی خواهد شد و محتاج میشود که این مذاکرات در خود مجلس بشود اگر در کمیسیون بشود (مهندس فریور) - یکجمله میروند بکمیسیون (صاحبان پیشنهاد ها میتوانند در کمیسیون شرکت بکنند یا آنها را قانع میکنند و یا آنها قانع میشوند و اگر سیر خودش را طی بکند زودتر بمقصود خواهیم رسید تصور میکنم بهترین است فوریت نداشته باشد و دو مرتبه بکمیسیون بیاید ولی اگر نظر مجلس این باشد که بفوریت بگذرد یعنی واقفاً زود بگذرد این طریق اولیتر است که رای ندهیم بفوریت ولی در عوض این جایزاد مهمل نکنیم با وجود این بنده هم تسلیم نظر اکثریت هستم

وزیر دارائی - بنده در ضمن توضیحات مختصری که بموضع عرض کردم که مشورت هم کردم ولی البته بطور خصوصی بود . و اگر تقاضای یکفوریت شد از این لحاظ بود که مشورت بنده در خود کمیسیون قوانین دارائی بود یعنی خود آقایان هم مسبوق هستند و تصور میکنم که خود هم در جریان خوانند که نوشته شده بود و خود من هم یکی دودفتم آمده ام و مطلب را مطرح کرده ام برای اینکه اگر امروز تقاضای يك فوریت شد تصور نشود که سابقه درازمان نداشته است همان کمیسیون قوانین دارائی که آقایان اعضاء محترم مش دو مرتبه ملاحظه بفرمائید يك مرتبه این جا ملاحظه بفرمائید و يك مرتبه هم در کمیسیون .

نایب رئیس - آقای دکتر معظمی

دکتر معظمی - بنده با فوریت موافقم از این جهت که این لایحه یکمرتبه دیگر باید بکمیسیون برود و در این ضمن هم چاپ خواهد شد و آقایان هم مسبوق خواهند شد اگر توضیحاتی لازم داشته باشند یادر کمیسیون و یادرشور اول در مجلس داده خواهد شد و چون فوریت هم دارد و از طرفی هم وضع مؤدیان باید معلوم گردد برای اینکه دولت هم زودتر بمالیاتش برسد چون عایداتی ندارد تمنا میکنم آقایان موافقت بفرمائید با یکفوریت

۴- موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه

نایب رئیس - عده برای رای کافی نیست بگوئید آقایان بیاینکه رای بگیریم (بعضی از نمایندگان عده کافی نیست)

نایب رئیس - (پس از چند دقیقه نامل) عده برای مذاکره هم کافی نیست از ظهر هم مقداری گذشته اگر اجازه بدهید جلسه را ختم کنیم چون يك عده آقایان اینجا آمده اند و با آقای نخست وزیر و آقای رئیس مجلس مذاکره میکنند جلسه آتی هر روز ه شنبه در درجه اول این لایحه بعد انتخاب يك نفر ناظر بانك بدهم مرخصی آقایان .

(جلسه نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی
اصد تموم